

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Thomas Morgan (1671/2-1743): from presbyterian preacher to Christian deist : A contribution to the study of English deism

Berg, J. van den

Citation

Berg, J. van den. (2018, November 8). *Thomas Morgan (1671/2-1743): from presbyterian preacher to Christian deist : A contribution to the study of English deism*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/66795>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/66795>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/66795> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Berg, J. van den

Title: Thomas Morgan (1671/2-1743): from presbyterian preacher to Christian deist : A contribution to the study of English deism

Issue Date: 2018-11-08

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift van Jan van den Berg

*Thomas Morgan (1671/2-1743): from Presbyterian Preacher to Christian Deist
A Contribution to the Study of English Deism*

1. De boutade van Albert Edward Baker, vicar in Yorkshire, dat het deïsme moeilijk te beschrijven en onmogelijk te definiëren is, behoudt nog altijd haar kracht.

Albert Edward Baker, *Bishop Butler*, London, 1923, 2.

2. De bewering van S.J. Barnett, dat behalve in de virtuele realiteit van geschiedenisboeken de deïstische beweging nooit heeft bestaan, is overtrokken, maar niet ver bezijden de waarheid.

S.J. Barnett, *Enlightenment and religion: the myths of modernity*, Manchester, 2003, 13.

3. Het pamflet *The friendly interposer; or, the true Scripture doctrine of the Trinity, stated*, London, 1719, is door Wayne Hudson en Jeffrey Wigelsworth ten onrechte toegeschreven aan Thomas Morgan.

Wayne Hudson, *Enlightenment and modernity: the English deists and reform*, London, 2009, 172 note 10, 201; Jeffrey Wigelsworth, *Deism in Enlightenment England*, Manchester, 2009, 141 notes 112 and 114, 217.

4. Jonathan Irvine Israel schrijft de Engelse vertaling van Alberto Radicati di Passerano's *Philosophical dissertation upon Death*, London, 1732, ten onrechte toe aan Thomas Morgan.

Jonathan Irvine Israel, *Radical Enlightenment. Philosophy and the making of modernity*, Oxford, 2001, 69.

5. In tegenstelling tot wat veel auteurs beweren is William Warburton's *Divine legation of Moses demonstrated, on the principles of a religious deist, from the omission of the doctrine of a future state of rewards and punishments in the Jewish dispensation*, London, 1738, geen reactie op Thomas Morgan's *Moral Philosopher*.

6. Anders dan Leslie Stephen en veel auteurs betogen, vormt Morgan's *Physico-Theology* niet het vierde deel van *The moral philosopher*.

Leslie Stephen, *History of English thought in the eighteenth century*, Volume 1, London, 1876, 166.

7. Typerend voor de geest van de tijd, is het feit dat de satiricus Jonathan Swift Morgan rangschikte onder de vrijdenkers, die volgens hem in geen enkel geval denkers waren.

Jonathan Swift, *A modest address to the wicked authors of the present age*, London, 1745, 60.

8. De Duitse kerkhistoricus Emanuel Hirsch noemt Thomas Morgan met recht en reden een in de geschiedenis van de theologie vergeten man.

Emanuel Hirsch, *Geschichte der neuern evangelischen Theologie in Zusammenhang mit den allgemeinen Bewegungen des europäischen Denkens*, Volume 1, Gütersloh, 1949, 337.

9. De vraag of Conyers Middleton, bibliothecaris van Cambridge, een deïst was, dient met een neen beantwoord te worden.

10. In meerdere edities van de *Oxford Dictionary of Philosophy*, sub voce 'deism', schrijft Simon Blackburn de navolgende uitspraak ten onrechte toe aan Denis Diderot: Een deïst is iemand die in zijn korte bestaan geen tijd gehad heeft om atheïst te worden. De oorspronkelijke auteur van deze frase is de ultramontaanse Franse politicus de Bonald.

Louis Gabriel Ambroise, Vicomte de Bonald, *Pensées sur divers sujets*, Tome 1, Paris, 1817, 253.

11. De godsdienstpsycholoog Antoine Vergote heeft de betekenis van het deïsme in de huidige tijd puntig en helder omschreven als een religieuze nevel die over onze tijd zweeft en in vele geesten neerslaat.

Antoine Vergote, *De Heer je God liefhebben. Het eigene van het Christendom*, 2^e druk, Tielt, 1999, 77.

12. De godsdienstpedagoog Hans-Georg Ziebertz heeft het probleem van het deïsme zichtbaar gemaakt met zijn stelling dat het moderne deïsme wordt gekenmerkt door een onpersoonlijke visie op het absolute, en een nooit eindigende goddelijke horizon van alle werkelijkheid veronderstelt.

Hans-Georg Ziebertz, 'Reflecting on the imagining of God', in: Hans-Georg Ziebertz, ed., *Imagining God: empirical explanations for an international perspective*, Münster, 2001, 7-18 (15).

13. De bezoldiging van bedienaren van erkende erediensten door de Belgische staat is geen onverdeelde zegen te noemen.

14. Het aantal problemen dat zich voordoet in lokale Vlaamse kerkgemeenschappen van de Verenigde Protestantse Kerk in België, is doorgaans omgekeerd evenredig aan de omvang van die gemeenschappen.

15. Gezien de voortdurende politieke en sociaal-economische spanningen valt te vrezen dat Brazilië altijd het land der toekomst zal blijven.

Vergelijk N.R. de Leeuw, *Brazilië, een land der toekomst*, Amsterdam, J.H.de Bussy, 1909; Stefan Zweig, *Brasilien, ein Land der Zukunft*, Stockholm, Bermann-Fischer, 1941.